

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ĮSTATYMO
NR. I-1495 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2017-11-01 įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (toliau – PAV įstatymas). Nuo naujos redakcijos PAV įstatymo įsigaliojimo iki dabar patvirtinti trys jo pakeitimai. Pirmu pakeitimu, kuris įsigaliojo nuo 2021-01-01, nustatyta, kad poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) programa tampa neprivalomu PAV dokumentu, o kaip alternatyva jai teikiamas pranešimas apie poveikio aplinkai vertinimo pradžią, atitinkamai PAV įstatymas papildytas 8¹ straipsniu nustatančiu pranešimo apie poveikio aplinkai vertinimo pradžią teikimo tvarką. Antruoju pakeitimu, kuris įsigaliojo nuo 2022-01-20, pakeistas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau – atranka) ribinis dydis miškų įveisimui, nustatant, kad atranka atliekama, kai siekiama įveisti 10 ar daugiau ha miško (prieš tai ribinis dydis buvo 1 ha). Trečiuoju pakeitimu PAV įstatymas pakeistas, siekiant aiškiau reglamentuoti ir paspartinti atsinaujinančių išteklių energijos objektų vystymą. T. y. nurodyti pakeitimai buvo labai konkretūs ir juos atliekant nebuvo atlikta viso PAV įstatymo analizė ir nebuvo vertinamas poreikis keisti ir kitas PAV įstatymo nuostatas.

Per 4,5 metų sukaupta nemaža praktinio įstatymo nuostatų taikymo patirtis, parengti ir patvirtinti nauji strateginiai dokumentai, padidėjo visuomenės susidomėjimas planuojamomis ūkinėmis veiklomis, gautos Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) Atitikties komiteto rekomendacijos, kyla daug diskusijų dėl PAV procedūrų taikymo atsinaujinančios energetikos išteklių vystymo veikloms, išaiškėjo tam tikri piktnaudžiavimai skaidant veiklas su tikslu išvengti PAV ar atrankos procedūrų, vykdam tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūras išaiškėjo reglamentavimo spragos ir kitos poveikį patiriančios valstybės informavimo atrankos etape trūkumai, nuolatos gaunami paklausimai dėl PAV įstatymo nuostatų taikymo, kai ūkinė veikla plečiama ar keičiama, veiklos vykdytojams neaiškūs kai kurių veiklos rūšių pavadinimai ir atitinkamai PAV įstatymo nuostatų taikymas, todėl atsirado poreikis pakeisti ar patikslinti PAV įstatymo nuostatas.

Įstatymo projekto tikslas ir uždaviniai – nustatyti aiškų reikalavimą, kad visuomenė pastabas dėl PAV dokumentų ir planuojamos ūkinės veiklos teikia atsakingajai institucijai; nustatyti aiškius draudimus planuojamos ūkinės veiklos skaidymui, papildyti naujomis sąvokomis ar patikslinti sąvokų apibrėžtis, aiškiau apibrėžti poveikio aplinkai kompensacinius mechanizmus, patikslinti nuostatas, susijusias su tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo atlikimu ir jį supaprastinti, atsisakant poveikį patiriančios valstybės informavimo atrankos etape; detalizuoti reikalavimus dėl prievolės atlikti PAV gyvulininkystės srityje, urbanistiniams objektams, metalurgijos srityje, pramoninių teritorijų vystymui ir kitose srityse, patikslinti nuostatas dėl PAV įstatymo taikymo kai ūkinė veikla plečiama ar keičiama, atsižvelgiant į praktinio taikymo metu kylančius klausimus, siekiant PAV įstatymo struktūros aiškumo, patikslinti kai kurias įstatymo nuostatas arba perkelti jas į kitus straipsnius, atlikti redakcinius pakeitimus.

Rengiant PAV įstatymo pakeitimo projektą 2021 m. gruodžio mėnesį buvo vykdytos viešosios konsultacijos, kai kurie siūlomi pakeitimai suformuluoti atsižvelgiant į šių konsultacijų rezultatus. Siūlomi pakeitimai darbo tvarka buvo iš anksto aptarti su kai kuriomis valstybinėmis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis.

Nors Įstatymo projektu nekeičiamos ir neįvedamos naujos procedūros ir esminiai reikalavimai, tačiau dėl aukščiau nurodytu tikslu atliktų pakeitimų apimties (keičiama daugiau nei pusė straipsnių) PAV įstatymas dėstomas nauja redakcija.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Aplinkos ministerija.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. 8 686 46087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Beata Vilimaitė Šilobritienė (tel. 8 645 89487, el. p. beata.silobritiene@am.lt), vyriausiasis specialistas Mindaugas Raulinaitis (tel. 8 695 41925, el. p. mindaugas.raulinaitis@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

PAV įstatymas reglamentuoja atrankos ir PAV procesus ir šių procesų dalyvių tarpusavio santykius. PAV įstatymu perkeliama 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2011/92/ES](#) dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2014/52/ES](#), kuri yra suderinta ir su Konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo konvencija). PAV įstatyme nustatyta, kokiais atvejais privaloma atlikti atranką arba PAV; atrankos ir PAV tikslai, apimtis ir taikomos procedūros; nustatomos procedūrose dalyvaujančios institucijos ir kiti dalyviai; nustatoma procedūrų dalyvių kompetencija, teisės, pareigos ir atsakomybė; nustatomi privalomi dokumentai, jų teikimo, derinimo ir tvirtinimo tvarka; tarpvalstybinio PAV atlikimo tvarka; pateikiami veiklų rūšių, kurioms privaloma atlikti PAV arba atranką sąrašai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant aiškesnio reglamentavimo ir atsižvelgiant į nustatytus trūkumus, siekiama nustatyti aiškų reikalavimą, kad visuomenė pastabas dėl PAV dokumentų ir planuojamos ūkinės veiklos teikia atsakingajai institucijai; nustatyti aiškius draudimus planuojamos ūkinės veiklos skaidymui, papildyti naujomis sąvokomis ar patikslinti sąvokų apibrėžtis, aiškiau apibrėžti poveikio aplinkai kompensacinius mechanizmus, patikslinti nuostatas, susijusias su tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo atlikimu ir jį supaprastinti, atsisakant poveikį patiriančios valstybės informavimo atrankos etape; detalizuoti reikalavimus dėl prievolės atlikti PAV gyvulininkystės srityje, urbanistiniams objektams, metalurgijos srityje, pramoninių teritorijų vystymui ir kitose srityse, patikslinti nuostatas dėl PAV įstatymo taikymo kai ūkinė veikla plečiama ar keičiama, atsižvelgiant į praktinio taikymo metu kylančius klausimus, siekiant PAV įstatymo struktūros aiškumo, patikslinti kai kurias įstatymo nuostatas arba perkelti jas į kitus straipsnius, atlikti redakcinius pakeitimus.

1 straipsnis

Nekeičiamas, perkeliama galiojančio PAV įstatymo nuostatos.

2 straipsnis

Siūlomi pakeitimai. Siekiant tiksliau atspindėti poveikio švelninimo sekos¹ principus (poveikio vengimas, mažinimas, pažeistų elementų atkūrimas ir kompensavimas) siūloma papildyti 2 straipsnio 2 dalyje esančios sąvokos „Numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai“ apibrėžtį, patikslinant galimų veiksmų seką, t. y. nustatant, kad visų pirma siekiama poveikio

¹ Švelninimo seka – tai sprendimų priėmimo sistema, apimanti veiksmų seką, pradedant nuo poveikio vengimo (angl. avoid), tuomet neišvengiamo poveikio sumažinimo iki minimumo (angl. minimise), atkūrimo vietoje (angl. restore, rehabilitate) ir galiausiai, kai tai būtina, biologinės įvairovės, ekosistemų ir jų paslaugų kompensavimo (angl. offset/compensate; https://www.iucn.org/sites/dev/files/biodiversity_offset_issues_briefs_final.pdf)

išvengti, jei tai neįmanoma – sumažinti ar kompensuoti arba atkurti, kas pažeista. Atitinkamai papildomos visos PAV įstatymo nuostatos, kuriose nurodomos atitinkamos poveikio išvengimo ar poveikį mažinančios priemonės.

Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš veiksnių, nuo kurio priklauso planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai reikšmingumas yra veiklos pobūdis ir siekiant suvienodinti nuostatą su kitomis PAV įstatymo nuostatomis (pvz., 3 straipsnio 1 ir dalimis, 8 straipsnio 4 dalimi ir t. t.) siūloma papildyti 2 straipsnio 2 dalyje esančios sąvokos „Natura 2000“ teritorijos artima aplinka“ apibrėžtį, siejant galimą neigiamą poveikį ne tik su planuojamos ūkinės veiklos mastu, bet ir jos pobūdžiu.

Atsižvelgiant į tai, kad nuolat sulaukiama klausimų, ką reiškia PAV įstatyme naudojama sąvoka „planuojamos ūkinės veiklos artima aplinka“ siūloma papildyti PAV įstatymo 2 straipsnį, pateikiant šią sąvoką su apibrėžtimi, kurioje nurodoma, kad „Planuojamos ūkinės veiklos artima aplinka – planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo vietovės, tiesiogiai su ja besiribojančios ir (ar) gamtiniais ryšiais susijusios vietovės aplinka, kuri dėl planuojamos ūkinės veiklos pobūdžio ir (ar) masto gali patirti reikšmingą neigiamą poveikį.“ Papildžius projektą nauja 5 dalimi, atitinkamai 2 straipsnio 5-15 dalys pernumeruojamos į 6-17 dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad atrankos metu priimama „išvada, ar *privaloma* atlikti poveikio aplinkai vertinimą“ (PAV įstatymo 7 straipsnio 7 dalis), siekiant suvienodinti įstatymo nuostatas, siūloma patikslinti 2 straipsnio 6 dalies 1 punktą, papildant žodžiu „*privaloma*“.

Atsižvelgiant į tai, kad tiek atranka, tiek poveikio aplinkai vertinimas yra procesai sudaryti iš įvairių procedūrų, siūloma patikslinti 2 straipsnio 7 dalį, žodį „*procedūrą*“ pakeičiant „*procesą*“.

Siūlomas redakcinis 2 straipsnio 10 dalis pakeitimas, patikslinant sąvokos „Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas“ apibrėžtį. Šiuo metu išsilavinimo ir kvalifikacijos reikalavimai yra nustatyti PAV įstatymo 5 straipsnio 1 dalies, kuriame nurodomi atrankos ir poveikio aplinkai vertinimo procesų dalyviai, 4 punkte. Aplinkos ministerija periodiškai gauna pastabas, kad poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams nėra keliami kvalifikaciniai reikalavimai, nors jie yra nustatyti PAV įstatyme. Tikimasi, kad perkėlus šiuos reikalavimus iš 5 straipsnio 1 dalies 4 punkto, į 2 straipsnio 10 dalyje esančią apibrėžtį, šis reikalavimas bus geriau matomas ir atsiras aiškumas dėl poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui keliamų reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, kad į nacionalinę teisę PAV įstatymu perkeliama 2011/92/ES direktyva, kurioje nustatyta, kad sutikimas dėl valstybės ir privačių projektų planuojamos veiklos, galinčios turėti žymų poveikį aplinkai, turėtų būti duodamas tik atlikus tokių projektų galimo reikšmingo poveikio aplinkai vertinimą, siūloma papildyti 2 straipsnio 14 dalyje esančią sąvokos „Sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai“ apibrėžtį, nurodant, kad sprendime be to, kad nurodoma, *ar planuojama ūkinė veikla, atsižvelgiant į jos pobūdį, mastą, vietą ir (ar) poveikį aplinkai, planuojamas įgyvendinti numatomo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai mažinimo ir (ar) kompensavimo priemonės, atitinka teisės aktų reikalavimus*, taip pat turi būti nurodoma, kad nebus daromas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai. Be to, siūlomas redakcinis pataisymas, įrašyti praleistą žodį „*mastas*“, kadangi planuojama ūkinė veikla vertinama, atsižvelgiant į jos pobūdį, mastą, vietą ir poveikį aplinkai.

Po konsultacijos su Valstybine lietuvių kalbos komisija atlikti ir kiti sąvokų ir jų apibrėžčių redakcinio pobūdžio pataisymai.

Laukiami rezultatai. Atlikus siūlomus 2 straipsnio pakeitimus numatomi tik teigiami rezultatai, kadangi bus aiškesnės sąvokų apibrėžtys, 2 straipsnio nuostatos bus suvienodintos su kitomis įstatymo nuostatomis, dalis informacijos atsiras jau įstatymo pradžioje (pvz., kvalifikaciniai reikalavimai), todėl bus sugaištama mažiau laiko ieškant tam tikrų reikalavimų, nekils klausimų, ar tam tikri skirtumai yra sąmoningi, ar tai redakcinė klaida.

3 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siekiant aiškumo, siūloma trumpinti 3 straipsnio pavadinimą, išbraukiant perteklinę informaciją ir atsižvelgiant į nuostatų dėstymo tvarką straipsnyje pakeisti žodžių seką pavadinime.

Siūloma papildyti 3 straipsnio 1 dalį 4 punktu, perkelti į ją PAV įstatymo 7 straipsnio 11 dalies nuostatą dėl galimybės atlikti poveikio aplinkai vertinimą neatliekant atrankos, kai ji yra privaloma. Kadangi šiuo metu ši nuostata yra PAV įstatymo 7 straipsnio 11 dalyje, ne visi veiklos organizatoriai žino šią teisę ir net prognozuodami, kad greičiausiai reikės atlikti poveikio aplinkai vertinimą, gaišta laiką iš pradžių atlikdami atranką.

Siūloma pripažinti netekusia galios 3 straipsnio 2 dalį, kaip perteklinę, kadangi reikšmingumo nustatymo kriterijai nurodomi kituose teisės aktuose.

Atsižvelgiant į tai, kad straipsnio pavadinime nurodoma ir atranka, ir poveikio aplinkai vertinimas, o šiuo metu straipsnyje yra tik nuostatos dėl privalomo poveikio aplinkai vertinimo, siekiant aiškumo siūloma į šį straipsnį perkelti nuostatą dėl atrankos atlikimo, kuri dabar yra PAV įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje, tuo tikslu papildant 3 straipsnį nauja 2 dalimi.

3 straipsnio 5 dalyje patikslinama nuostata dėl atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimo neatlikimo saulės šviesos energijos elektrinių statybai, išskyrus atvejus, kai gali būti reikšmingas neigiamas poveikis „Natura 2000“ teritorijoms. Nors PAV įstatymo 1 ir 2 prieduose esančiuose ūkinės veiklos sąrašuose saulės šviesos energijos elektrinių statyba nėra nurodyta, tačiau saulės šviesos energijos elektrinių statyba priklausomai nuo planuojamos vietos gali būti priskiriama 2 priedo 1.6 ir 11.18 papunkčiams. Todėl, siekiant supaprastinti atsinaujinančių išteklių energijos objektų vystymą ir atsižvelgiant į 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos rekomendacijas (ES) 2022/822 dėl greitesnio leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūrų ir palankesnių sąlygų elektros energijos pirkimo sutartims, nustatoma išimtis dėl prievolės atlikti atranką ir PAV saulės šviesos energijos elektrinių statybai.

Atsižvelgiant į tai, kad kyla klausimai, ką reiškia tiesioginis draudimas („*tiesiogiai* uždrausta įstatymais“), ar, pvz., turi būti nurodoma, kad draudžiama konkrečios rūšies veikla, ar taikoma ir tuomet, kai veiklos metu draudžiama naudoti tam tikras medžiagas, ir atsižvelgiant į tai, kad, pvz., Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ ir 19² straipsniuose nurodoma, kad paraiškos leidimams gauti nepriimamos ar leidimai neišduodami veiklai „kuri uždrausta įstatymais“, siūloma patikslinti 3 straipsnio 5 dalį, išbraukiant žodį „tiesiogiai“ ir pernumeruoti ją į 6 dalį

Atsižvelgiant į tai, kad PAV įstatymo 1 priedo 10 punktas pernumeruojamas į 11, o 2 priedas papildomas 15 punktu, tikslinama 3 straipsnio 6 dalis, papildant ją nuoroda į PAV įstatymo 2 priedo 15 punktą ir pernumeruojama į 7 dalį.

PAV įstatymo 3 straipsnyje nustatyta, kokiais atvejais kai atsakingoji institucija yra priėmusi atrankos išvadą ir (ar) sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, tačiau iki veiklos vykdymo pradžios ar pradėjus ją vykdyti planuojama ūkinė veikla keičiama, plečiama reikia kartoti poveikio aplinkai vertinimo procedūras, tačiau neretai kyla klausimų, ar konkrečiais atvejais pakartotinės procedūros privalomos ar ne. Siekiant aiškesnio reglamentavimo siūloma papildyti 3 straipsnį 8 dalimi, nurodant konkrečius atvejus, kuriais niekada nereikėtų kartoti PAV ar atrankos procedūrų. Tokie atvejai būtų susiję su keitimu, kuriuo siekiama įgyvendinti sprendimo dėl poveikio aplinkai vertinimo sąlygas ir (ar) sprendime dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) atrankos išvadoje numatytas priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai sumažinti ir (ar) jį kompensuoti, arba keitimu, dėl kurio nesikeičia atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimo metu nustatytas poveikis aplinkai, pvz., iki techninio projekto parengimo ar jo rengimo metu pasikeičia planuota technologija į pažangesnę, arba pakeičiami parametrai, nuo kurių nepriklauso poveikis aplinkai (pvz., planuojamas gyvulių perskirstymas ūkiuose, kuriuose jau vykdoma ūkinė veikla, tačiau nedidinama tarša; pakeičiami vėjo elektrinių modeliai, pakeičiant galią, tačiau nekeičiant vėjo elektrinių kitų parametrų, tokių kaip aukštis,

rotoriaus dydis ar skleidžiamo triukšmo lygis), ir atsakingoji institucija gali tuo įsitikinti peržiūrėjusi gamintojo parengtą techninį aprašymą ar kitą patikimą informaciją.

Aplinkos apsaugos agentūra, atlikdama atsakingosios institucijos funkcijas, ne kartą pastebėjo, kad kai kurie planuojamos ūkinės veiklos organizatoriai dėl įvairių priežasčių skaido projektus į mažesnius, tokiu būdu išvengdami PAV arba atrankos procedūrų arba nevertindami jų suminio poveikio. Su Direktyva [2011/92/ES](#) susijusioje praktikoje Europos Teisingumo Teismas (toliau – ETT) sistemingai pabrėžia, kad direktyvos tikslo negalima apeiti skaidant projektus į mažesnes dalis. Jei keli kartu paimti projektai gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, kaip tai suprantama Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 straipsnio 1 dalyje, jų poveikį aplinkai reikia vertinti kaip visumą. Projektai turi būti nagrinėjami kartu, jei jie susiję, kyla vienas iš kito ar jų poveikis aplinkai sumuojasi². Lietuva jau yra gavusi Europos Komisijos paklausimą dėl galimo Direktyvos [2011/92/ES](#) pažeidimo, skaidant planuojamą ūkinę veiklą, siekiant išvengti poveikio aplinkai vertinimo procedūrų ir pateikę pagrindimą, kad visos procedūros buvo atliktos tinkamai, tačiau kol kas negavo EK išvados. Siekiant užkirsti kelią veiklų skaidymui ateityje ir, kad Direktyvos [2011/92/ES](#) nuostatos būtų tinkamai perkeltos, bei būtų laikomasi ETT priimtų sprendimų, siūloma papildyti 3 straipsnį 9 ir 10 dalimis, nustatant, kad planuojama ūkinė veikla negali būti skaidoma, siekiant išvengti atrankos ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, o 10 dalyje nustatant, kad tos pačios planuojamos ūkinės veiklos objektai, kurie yra susiję tiek funkciškai, tiek chronologiškai, turi būti vertinami kartu. 10 dalimi taip pat siekiama nustatyti, kad atliekant vertinimą galimas poveikis sumuojamas tik su tomis ūkinėmis veiklomis, kurios jau vykdomos arba jų plėtra patvirtinta pagal teisės aktų reikalavimus. Atitinkama nuostata yra PAV įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose, tačiau tiek atsakingoji institucija, tiek veiklos organizatoriai pasigenda aiškumo, kuomet vertinant suminį poveikį aplinkai reikia atsižvelgti į kitas planuojamas ūkines veiklas. Papildžius PAV įstatymą šia nuostata būtų aišku, kad vertinant suminį poveikį, atsižvelgiama į tas ūkines veiklas, kurios jau vykdomos, ir į tas, dėl kurių jau yra priimti atitinkami sprendimai, pvz., atrankos išvada, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, arba sprendimas, kad planuojama ūkinė veikla atitinka teisės aktų reikalavimus.

Laukiami rezultatai. Didžioji dalis siūlomų straipsnio pakeitimų yra redakcinio pobūdžio arba susiję su kituose PAV įstatymo straipsniuose esančių nuostatų perkėlimu į 3 straipsnį, siekiant aiškesnės PAV įstatymo struktūros, leisiančios greičiau surasti reikalingas nuostatas ir jas lengviau suprasti. Paprastesnės ir trumpesnės procedūros norint statyti saulės šviesos elektrines, nedarant žalos aplinkai. Mažinama administracinė našta, aiškiai nustatant kriterijus kuomet nereikia kartoti atrankos ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų. 3 straipsnio papildymas 9 ir 10 dalimis sudarys pagrindus tinkamai įgyvendinti Direktyvos [2011/92/ES](#) nuostatas ir ETT sprendimus, užtikrins vienodas sąlygas visiems veiklos vykdytojams, padės aiškiau suprasti į kurias kitas planuojamas veiklas turi būti atsižvelgiama atliekant suminio poveikio vertinimą.

4 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siūloma iš 7 straipsnio perkelti į 4 straipsnį nuostatą dėl atrankos tikslo, todėl papildomas 4 straipsnio pavadinimas. Atsižvelgiant į 2 straipsnio 14 dalyje siūlomą pakeitimą, siūloma atitinkamai papildyti ir 4 straipsnio 5 punktą, nurodant, kad nustatoma ne tik atitiktis teisės aktams, bet ir ar planuojama ūkinė veikla nedarys reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai. Be to, siūlomas redakcinis pataisymas įrašant praleistą žodį „mastas“, kadangi planuojama ūkinė veikla vertinama, atsižvelgiant į jos pobūdį, mastą, vietą ir poveikį aplinkai.

Straipsnis papildomas 2 dalimi, į kurią perkeliama nuostata dėl atrankos tikslo.

Laukiami rezultatai. Nurodyti prie 2 straipsnio pakeitimo. Aiškesnė įstatymo struktūra.

² Byla C-147/07 Ecologistas en Acción-CODA, 44 punktas; byla C-205/08 Alpe Adria 53 punktas

5 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad aplinkos ministro įgaliosios saugomų teritorijų institucijos yra poveikio aplinkai vertinimo subjektai tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimas atliekamas pagal šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą, t. y. kai nustatoma, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali daryti reikšmingą poveikį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, tačiau neretai atsakingajai institucijai atsiranda poreikis pasitelkti saugomų teritorijų institucijas ir kitais atvejais, pvz., kai planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali daryti poveikį saugomoms teritorijoms, vertingiausia kraštovaizdžiui, saugomų rūšių radavietėms ar augavietėms, esančioms ne tik saugomų teritorijų ribose. Atsižvelgiant į tai, kad sulaukiama ūkinės veiklos organizatorių ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjų priekaištų, kad nėra aišku, kada atsakingoji institucija gali kreiptis į saugomų teritorijų institucijas, pakviesdama jas poveikio aplinkai vertinimo subjektais, ir užtrunka procedūros, kadangi saugomų teritorijų institucija įtraukiama į procesą vėliau, o ne iš karto, siūloma papildyti 5 straipsnio 1 dalies 2 punktą, nustatant baigtinį sąrašą atvejų, kuriais saugomų teritorijų institucijos gali būti kviečiamos.

Siekiant išvengti galimo procedūrų pailgėjimo dėl to, kad kai kurios institucijos pakviečiamos į PAV subjektus tik atsakingajai institucijai pradėjus nagrinėti PAV dokumentus, siūloma papildyti privalomų PAV subjektų sąrašą, įrašant į jį Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją, kurios dalyvavimas būtinas atliekant PAV planuojamai ūkinei veiklai, susijusiai su branduolinės energetikos objektais.

Atsakingoji institucija susiduria su situacijomis, kai ūkinė veikla planuojama ties savivaldybės teritorijos riba ir galimas jos poveikis besiribojančios savivaldybės aplinkai ir gyventojams. Šiuo metu PAV įstatyme nustatyta, kad PAV subjektu yra savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla vykdomoji institucija, todėl trūksta teisinio pagrindo PAV subjektu būti ir gretimos savivaldybės, kuri galimai patirs poveikį dėl planuojamos ūkinės veiklos, vykdomajai institucijai. Siekiant sudaryti tokią galimybę ir užtikrinti savivaldybės teisę atstovauti jos gyventojams, siūloma papildyti 5 straipsnio 1 dalies 2 punktą, nustatant, kad ne tik kitos valstybės institucijos, bet ir kitų savivaldybių vykdomosios institucijos gali būti poveikio aplinkai vertinimo subjektais. Taip pat siūloma 5 straipsnio 2 dalį papildyti nuostata, numatančia kitų savivaldybių vykdomųjų institucijų dalyvavimo galimybę (analogiškai 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto papildymui).

Atsižvelgiant į tai, kad kvalifikaciniai reikalavimai, keliami poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams perkeltami į PAV įstatymo 2 straipsnio 10 dalį, siekiant išvengti nuostatų dubliavimo, siūloma juos išbraukti 5 straipsnio 1 dalies 4 punkte.

Siekiant aiškesnės struktūros, siūloma atskirus subjektus ar jų grupes įrašyti atskiruose papunkčiuose.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės nuostatos, nustatančios kas ir kokiais atvejais papildomai gali būti poveikio aplinkai vertinimo subjektais. Aiškus reglamentavimas, nustatantis, kad ir savivaldybės institucijos gali būti papildomai kviečiamos dalyvauti poveikio aplinkai vertinimo procedūrose, tuo užtikrinant geresnį juose gyvenančių gyventojų informavimą apie gretimybėse planuojamą ūkinę veiklą, kuri galimai darys poveikį jų gyvenamosioms teritorijoms.

6 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai kad 6 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatoma atsakingosios institucijos teisė, o ne funkcija, siūloma papildyti 6 straipsnio pavadinimą, o 6 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatą perkelti į atskirą dalį.

6 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 3 dalyje siūlomi redakcinio pobūdžio pakeitimai, ištaisomos aptiktos gramatinės klaidos, netikslumai, nuostatos supaprastinamos išdėstant jas

punktais, išbraukiant perteklinę, pridėtinės vertės nesuteikiančią informaciją, dubliuojančią kitas PAV įstatymo nuostatas.

Siūloma papildyti 6 straipsnio 4 dalį nuostata, kad poveikio aplinkai vertinimo subjektai pagal kompetenciją nagrinėja ne tik suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, bet ir pačius pasiūlymus, kadangi siekiant tinkamai išnagrinėti suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, būtina išnagrinėti ir pačius pasiūlymus. Taip pat siūloma nuostatą supaprastinti, išbraukiant perteklinę, pridėtinės vertės nesuteikiančią informaciją, dubliuojančią kitas PAV įstatymo nuostatas.

Atsižvelgiant į pasiūlytą PAV įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto papildymą, atitinkamai siūloma papildyti 6 straipsnio 5 dalies 4 punktą, nustatant saugomų teritorijų institucijos teikiamų išvadų apimtį, taip pat nurodant, kad ši institucija teikia išvadas tik dėl valstybės saugomų teritorijų.

Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 25 dalimi viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra „savivaldybės saugomų teritorijų steigimas, apsauga ir tvarkymas“, ir į tai, kad saugomų teritorijų institucija teikia išvadas tik dėl valstybės saugomų teritorijų, siūloma papildyti 6 straipsnio 5 dalies 5 punkte nustatytą kompetenciją, nurodant, kad savivaldybės vykdomoji institucija teikia išvadą ir dėl galimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio savivaldybės įsteigtoms saugomoms teritorijoms.

Laukiami rezultatai. Suderintos PAV įstatymo atskirų straipsnių nuostatos, aiškesnis atsakomybės ir kompetencijų paskirstymas tarp poveikio aplinkai vertinimo subjektų, atitinkantis kitų įstatymų nuostatas.

7 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad nuostata dėl atrankos tikslo ir nuostata dėl to, kada privaloma atlikti atranką, perkeliama į PAV įstatymo 3 ir 4 straipsnius, siekiant išvengti nuostatų dubliavimo, siūloma pripažinti netekusia galios 7 straipsnio 1 ir 2 dalis. Atitinkamai pernumeruojamos kitos 7 straipsnio dalys.

7 straipsnio 2-7 dalyse siūlomi redakcinio pobūdžio pakeitimai, ištaisomi aptikti netikslumai, nuostatos supaprastinamos, išbraukiant perteklinę, pridėtinės vertės nesuteikiančią informaciją, dubliuojančią kitas PAV įstatymo nuostatas, patikslinamos sąvokos (pvz., „gamtosauginius tikslus“ keičiant į „apsaugos tikslus“).

Aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „Fizinis ar juridinis asmuo, planuojantis, vykdomas ar užbaigiantis ūkinę veiklą, privalo užtikrinti, kad būtų įgyvendintos sprendime nustatytos sąlygos, sprendime ir (ar) atrankos išvadoje nustatytos priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai sumažinti ir (ar) jį kompensuoti pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos vykdymo ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo etapais.“ Tačiau vadovaujantis PAV įstatymu atrankos išvados galiojimas yra 3 metai, todėl siekiant užtikrinti Aplinkos apsaugos įstatymo ir PAV įstatymo nuostatų suderinamumą ir reikalavimų taikymo aiškumą, siūloma papildyti Įstatymo projekto 7 straipsnio 6 dalį ir nustatyti, kad tai atvejais, kai vykdoma veikla, atrankos išvadoje nustatytos priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai sumažinti ir (ar) jį kompensuoti privalo būti įvykdytos ir tuo atveju, jeigu išvados galiojimo terminas yra pasibaigęs. Atsižvelgiant į PAV įstatymo 9 straipsnio (Įstatymo projekto 10 straipsnis) pakeitimus, susijusius su sprendimu atsisakyti užsienio valstybės notifikavimo atrankos etape kaip tarptautinių teisės aktų reikalavimais nepagrįstos ir praktikoje nepasiteisinusios procedūros, siūloma pripažinti netekusia galios 7 straipsnio 10 dalį.

Atsižvelgiant į tai, kad nuostata dėl to, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas gali pradėti poveikio aplinkai vertinimą be atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros perkeliama į PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, siekiant išvengti nuostatų dubliavimo, siūloma pripažinti netekusia galios 7 straipsnio 11 dalį.

Nors PAV įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje įrašyta nuostata, kad tais atvejais, kai planuojamą ūkinę veiklą, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, numatoma įgyvendinti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje ar šios teritorijos artimoje aplinkoje, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) prieš pradėdamas rengti atrankos informaciją turi kreiptis į saugomų teritorijų instituciją dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio reikšmingumo šioms teritorijoms nustatymo ir nustatius, kad planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, įgyvendinimas gali daryti reikšmingą poveikį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, šiai planuojamai ūkinei veiklai atliekamas poveikio aplinkai vertinimas be atrankos, neretai pasitaiko situacijų, kai planuojamos ūkinės veiklos organizatorius nesulaukęs poveikio reikšmingumo nustatymo išvados teikia atsakingajai institucijai informaciją atrankai arba teikia informaciją atrankai, kuri savo forma ir turiniu neatitinka nustatytų reikalavimų (pvz., parengiama laisva forma, užsienio kalba ir pan.). Atsižvelgiant į tai siūloma papildyti 7 straipsnį nauja 8 dalimi, kurioje būtų nustatytas baigtinis kriterijų sąrašas, kokias atvejais atsakingoji institucija turi teisę neatlikti atrankos ir apie tai informuoti.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės ir suderintos PAV įstatymo atskirų straipsnių nuostatos, aiškūs kriterijai dėl ko gali būti neatliekama atranka.

8 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 8 straipsnio 2 dalį siūloma trumpinti, išbraukiant perteklinę, pridėtinę vertę nesuteikiančią informaciją, dubliuojančią kitas PAV įstatymo nuostatas.

Siekiant aiškumo, siūloma straipsnio 3 dalį padalinti į dvi dalis, atskiriant poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo ir atsakingosios institucijos veiksmus. Atitinkamai dalis 3 dalies perkeliama 5 naują 4 dalį, o 8 straipsnio 4-5 dalys penumeruojamos į 5-6 dalis.

Atsižvelgiant į strateginio planavimo sistemos Lietuvoje pokyčius ir į tai, kad Vyriausybė netvirtina valstybės strateginių planų pataisyta 6 dalis.

Siekiant tinkamai įgyvendinti Orhuso konvencijos 6 straipsnio reikalavimus ir PAV įstatyme aiškiai nustatyti visuomenės teisę teikti pastabas ir pasiūlymus programai, siūloma papildyti 8 straipsnį nauja 7 dalimi. Šia nuostata neįvedama nauja procedūra, kadangi šiuo metu nuostata dėl visuomenės teisės teikti pastabas programai yra PAV įstatymą įgyvendinančiame Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tačiau šis PAV įstatymo 8 straipsnio papildymas 6¹ dalimi siūlomas, siekiant užtikrinti, kad visų poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyvių teisės ir pareigos būtų nustatytos ir reglamentuotos PAV įstatyme, o ne jį įgyvendinančiuose teisės aktuose.

Atitinkamai 8 straipsnio 6-11 dalys penumeruojamos į 8-13 dalis.

Siūloma papildyti 8 straipsnio 11 dalies nuostatą, nurodant, kad atsakingoji institucija nagrinėja ne tik suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, bet ir pačius pasiūlymus, kadangi siekiant tinkamai išnagrinėti suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, būtina išnagrinėti ir pačius pasiūlymus.

Pataisyta 8 straipsnio 13 dalies nuostata, atsisakant programos tvirtinimo stabdymo, kai planuojamai ūkinei veiklai taikomos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Programa galės būti tvirtinama sulaukus koordinuojančios institucijos išvados dėl tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros taikymo, tačiau nelaukiant poveikį patiriančios (-ių) valstybės (-ių) atsakymo dėl dalyvavimo tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūrose. T. y. PAV ataskaitos rengimas ir poveikį patiriančios (-ių) valstybės (-ių) notifikavimas galės vykti lygiagrečiai.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės PAV įstatymo 8 straipsnio nuostatos, įstatyme įtvirtinta visuomenės teisė teikti pastabas programai, lygiagrečiai vykdant PAV ataskaitos rengimo ir tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūras neišsitęs bendra PAV proceso trukmė.

8¹ straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 8¹ pernumeruojamas į 9 straipsnį.

Atsižvelgiant į Orhuso konvencijos šalių narių susitikimo, įvykusio 2021 m. spalio 18–21 d., metu patvirtintame sprendime Nr. VII/8I³ (toliau – sprendimas Nr. VII/8I) dėl pažeidimo byloje prieš Lietuvos Respubliką pateiktą rekomendaciją nustatyti aiškius reikalavimus, kad visuomenė teikia pastabas atsakingajai institucijai, siūloma patikslinti 9 straipsnio 4 dalį, nurodant, kad visuomenė turi teisę teikti pastabas visų pirma atsakingajai institucijai. Visuomenei paliekama teisė teikti pastabas ir tiesiogiai planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui (užsakovui) arba poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui. Aplinkos ministras nustatys tvarką kaip atsakingosios institucijos gautos visuomenės pateiktos pastabos ir pasiūlymai bus perduodami planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui (užsakovui) arba poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui. Atsisakoma perteklinės 6 dalies.

Laukiami rezultatai. Prisidedama prie sprendime Nr. VII/8I dėl pažeidimo byloje prieš Lietuvos Respubliką pateiktos rekomendacijos gyvendinimo.

9 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 9 straipsnis pernumeruojamas į 10 straipsnį.

Pastaruoju metu žymiai padaugėjo planuojamų ūkinių veiklų, apie kurias Lietuva notifikuoja kitas užsienio valstybes, galinčias patirti poveikį aplinkai, arba apie kurias užsienio valstybės notifikuoja Lietuvą, kaip galinčią patirti poveikį. Vykdam tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūras tiek planuojamos veiklos organizatoriai, tiek valstybinės institucijos pasigenda detalesnių ir aiškesnių nuostatų, be to, praktika parodė, kad notifikavimo atrankos etape praktika kitose valstybėse netaikoma, jo nenumato Espo konvencija ir 2011/92/ES direktyva, jis yra neefektyvus. Todėl siūloma atsisakyti notifikavimo atrankos procedūros metu, tačiau palikti galimybę atsakingajai institucijai kreiptis dėl išvados į Vyriausybės įgaliotą instituciją. Atkreiptinas dėmesys, kad beveik visos veiklos rūšys, nurodytos Espo konvencijos I priede, t. y. veiklos kurios pagal Espo konvenciją laikomos galinčiomis daryti reikšmingą neigiamą poveikį kitos valstybės aplinkai ir gyventojams, yra įrašytos į PAV įstatymo 1 priedą, išskyrus dvi: didelius vėjo elektrinių parkus (iki 2022-07-08) ir didelių miško plotų iškirtimą. Atsižvelgiant į tai, kad pagal paskutiniųjų metų patirtį dažniausiai atrankos etape buvo notifikuojama būtent dėl planuojamos vėjo elektrinių statybos ūkinės veiklos, manytina, kad notifikavimo atrankos metu išbraukimas supaprastins procedūras.

Siekiant aiškiau išdėstyti tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo reikalavimus ir procedūras, siūloma į 10 straipsnio 1 dalį perkelti galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 8 dalies nuostatą, nurodančią, kad atliekant tarpvalstybinį poveikio aplinkai vertinimą, be PAV įstatymo dar vadovaujamosi Espo konvencija ir tarptautinėmis sutartimis, kurias Lietuvos Respublika ir kita valstybė yra sudariusios.

Siūloma 10 straipsnio 2 dalyje nustatyti atsakingosios institucijos kreipimosi dėl išvados, susijusios su tarpvalstybiniu PAV, į Vyriausybės įgaliotą aplinkos apsaugos instituciją, koordinuojančią tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procesą atrankos etape tvarką. Siekiant aiškumo siūloma įvesti naują Vyriausybės įgaliotos aplinkos apsaugos institucijos,

³ <https://unece.org/env/pp/cc/decision-vii81-concerning-lithuania>

koordinuojančios tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procesą, trumpinį – koordinuojančioji institucija.

10 straipsnio 3 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 1 dalies nuostata, išskyrus atsakingosios institucijos kreipimosi dėl išvados, susijusios su tarpvalstybiniu PAV, į koordinuojančiąją instituciją atrankos etape tvarką.

10 straipsnio 4 dalyje išdėstoma dalis dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatos, papildant ją reikalavimais, nustatančiais kaip atsakingoji institucija turi kreiptis į koordinuojančiąją instituciją, kai paaiškėja, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje planuojamos ūkinės veiklos poveikis gali būti reikšmingas poveikį aplinkai patiriančiai valstybei. Tai nėra naujas reikalavimas, tačiau šiuo metu PAV įstatymo 9 straipsnyje pasigendama kai procedūros etapų aprašymų ir institucijų tarpusavio sąveikos aprašymo, todėl siūlomi pakeitimai, detaliau aprašantys procedūrą.

10 straipsnio 5 dalyje išdėstoma kita dalis dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatos. Šioje dalyje paliekamas reikalavimas dėl tolimesnių veiksmų tais atvejais, kai koordinuojančioji institucija pateikia išvadą, kad reikia atlikti planuojamos ūkinės veiklos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Taip pat patikslinama, kad, kai poveikį aplinkai patirianti valstybė to prašo, dokumentai jai pateikiami ne jos nacionaline, bet jos valstybine kalba.

10 straipsnio 6 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostata.

10 straipsnio 7 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 4 dalies nuostata, kurioje detalizuojama atsakingosios institucijos, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo informavimo apie tai, kad poveikį aplinkai patirianti valstybė nedalyvaus poveikio aplinkai vertinime arba nepateikė atsakymo, tvarka.

10 straipsnio 8 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata. Taip pat kaip ir 5 dalyje patikslinama, kad, kai poveikį aplinkai patirianti valstybė to prašo, dokumentai jai pateikiami ne jos nacionaline, bet jos valstybine kalba.

10 straipsnio 9 dalyje siūloma įrašyti naują nuostatą dėl poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo teisės kreiptis į koordinuojančiąją instituciją, kuri tarpininkautų siekiant gauti informaciją iš poveikį patiriančios valstybės, kai šios informacijos reikia rengiant ataskaitą, siekiant įvertinti galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį kitos valstybės aplinkai ir gyventojams.

10 straipsnio 10 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 6 dalies nuostata.

10 straipsnio 11 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 7 dalies nuostata ir papildoma nuostata dėl atsakingosios institucijos, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo informavimo apie tarpvalstybinių konsultacijų pabaigą.

Siekiant aiškesnio reikalavimų PAV įstatyme išdėstymo ir atsižvelgiant į tai, kad pagal Espo konvenciją tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros pasibaigia, kai poveikį sukelianti valstybė pateikia sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikį patiriančiai valstybei, siūloma nuostatą dėl sprendimo pateikimo poveikį patiriančiai valstybei perkelti iš galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 12 dalies į 10 straipsnio 12 dalį. Atsižvelgiant į, kad 10 straipsnio 5 ir 8 dalyse detalizuojama, kokia kalba turi būti teikiama informacija ir atitinkami dokumentai poveikį patiriančiai šaliai, siūloma detalizuoti ir kokia kalba poveikį patiriančiai šaliai yra teikiamas sprendimas.

10 straipsnio 13 ir 14 dalyse, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstomos dabar galiojančio PAV įstatymo 9 straipsnio 9 ir 10 dalies nuostatos. Siekiant teisinio aiškumo atsisakoma nuostatos, kad „*Informacijai, gautai iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės ir (ar) užsienio valstybės apie jos teritorijoje planuojamą ūkinę veiklą, viešinti taikomi tokie apribojimai, kurie galioja toje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar užsienio valstybėje.*“.

Laukiami rezultatai. Atsisakius notifikavimo atrankos metu, nebus stabdomas atrankos atlikimas ir išvada bus priimama nacionalinėms procedūroms nustatytais terminais, supaprastės atrankos procedūros. Aiškiau detalizavus tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūras visiems poveikio aplinkai vertinimo dalyviams bus aiškesnė jų tvarka ir eiga. Teisė kreiptis į Vyriausybės įgaliotą instituciją dėl tarpininkavimo gaunant ataskaitos rengimui reikalingą informaciją iš kitos poveikį patiriančios valstybės gali būti labai naudinga poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams, leisianti gauti tikslią ir patikimą informaciją, įvertinti galimą tarpvalstybinį poveikį, pateikti kokybiškus dokumentus, kas leistų greičiau baigti tarpvalstybines konsultacijas, išvengiant pakartotinių klausimų gavimo ir atsakymų teikimo.

10 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 10 straipsnis penumeruojamas į 11 straipsnį.

Siekiant aiškiau išdėstyti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengimo ir derinimo procedūrų reikalavimus, detalizuojamos 11 straipsnio nuostatos, papildant jas sąsajomis su kitais PAV įstatymo straipsniais. Siekiant tinkamai įgyvendinti Orhuso konvencijos 6 straipsnio reikalavimus ir PAV įstatyme aiškiai nustatyti visuomenės teisę teikti pastabas ir pasiūlymus ataskaitai, siūloma papildyti nuostatomis dėl visuomenės teisių. Atsižvelgiant į tai, kad pastaruoju metu kyla daug klausimų dėl to, kaip ir kada taikoma galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 10 ir 11 dalys, t. y. kas laikoma esminiu ataskaitos pakeitimu, dėl kurio privalomas pakartotinis ataskaitos viešinimas ir derinimas su subjektais, siūloma patikslinti šias nuostatas.

11 straipsnio 1 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostata.

10 straipsnio 2 dalis atitinka dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 2 dalį, ja perkeliama Direktyvos [2011/92/ES](#) 5 straipsnio 1 dalies nuostata „Siekdamas išvengti dvigubo vertinimo užsakovas, rengdamas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, gali atsižvelgti į jam prieinamų kitų svarbių vertinimų, atliktų pagal Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus, rezultatus“.

11 straipsnio 3 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 3 dalies nuostata, siekiant tinkamai įgyvendinti Orhuso konvencijos 6 straipsnio reikalavimus, papildant ją nuostata dėl visuomenės teisės teikti pastabas ir pasiūlymus ataskaitai. Tai nėra nauja procedūra, šiuo metu ji nustatyta aplinkos ministro, tačiau manytina, kad ji turėtų būti aiškiai įtvirtinta įstatyme.

11 straipsnio 4 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostata.

11 straipsnio 5 dalyje, atlikus redakcinius pataisymus ir papildžius nuorodomis į kitus PAV įstatymo straipsnius, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 5 dalies nuostata. Patikslinama nuostata dėl pritarimo alternatyvoms. Šiuo metu galiojančioje nuostatoje nurodoma, kad poveikio aplinkai vertinimo subjektai turi nurodyti, kokiai konkrečiai alternatyvai pritaria. Atsižvelgiant į tai, kad praktikoje pasitaiko nemažai atvejų, kai poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai požiūriu yra priimtina daugiau nei viena alternatyva, o projekto įgyvendinimo metu, pvz., projektavimo metu, detaliau įvertinus esamas sąlygas arba tuo metu prieinamas technologijas, gali susidaryti situacija, kad vienintelė nurodyta alternatyva negalės būti įgyvendinama ir tokiu atveju visos poveikio aplinkai vertinimo procedūros turėtų būti atliekamos iš naujo, siūloma neapsiriboti

vienos alternatyvos pasirinkimu, o įtvirtinti galimybę pritarti kelioms alternatyvoms, jeigu jos atitinka teisės aktus ir nedarys reikšmingo poveikio aplinkai.

11 straipsnio 6 dalyje, atlikus redakcinį pataisymą, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 5¹ dalies nuostata, susiejant ją su 8 straipsnio 6 dalimi ir išbraukiant pasikartojančią nuostatą. Atitinkamai pernumeruojamos 6-12 dalys į 7-13 dalis.

11 straipsnio 7 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 6 dalies nuostata su redakciniais pataisymais ir patikslinant, kad pakartotinai ataskaita teikiama tik pastabas ir (ar) pasiūlymus pateikusiems poveikio aplinkai vertinimo subjektams. Šis pakeitimas siūlomas siekiant sumažinti administracinę naštą tiek planuojamos ūkinės veiklos vykdytojams, tiek poveikio aplinkai vertinimo subjektams. Poveikio aplinkai vertinimo subjektai teikia pastabas pagal jiems priskirtą kompetenciją, todėl daroma prielaida, kad taisant ataskaitą pagal kitų subjektų pateiktas pastabas, neatsiras naujų aplinkybių, susijusių su poveikio aplinkai vertinimo subjektais, kurie neturėjo pastabų ir (ar) pasiūlymų pirmą kartą pateikus ataskaitą.

11 straipsnio 8 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 6¹ dalies nuostata.

11 straipsnio 9 dalyje siūlomas nedidelis patikslinimas nurodant, kad, jeigu poveikio aplinkai vertinimo subjektai nepateikia išvadų, laikoma, kad jie pritaria ne tik ataskaitai, bet ir planuojamai ūkinei veiklai, kadangi atsakingoji institucija, atsižvelgdama į atlikto PAV rezultatus, priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos.

11 straipsnio 10 ir 11 dalyse išdėstomos dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 8 ir 9 dalių nuostatos.

11 straipsnio 12 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 10 dalis, nurodant kas laikoma ataskaitos esminiu pakeitimu ar tikslinimu. Šiuo metu galiojanti nuostata nustato, kad *„jeigu ataskaita iš esmės keičiama, taisoma ar papildoma (siūlomos naujos vietos, technologijų alternatyvos) dėl gautų poveikio aplinkai vertinimo subjektų motyvuotų išvadų ir (ar) atsakingosios institucijos motyvuotų reikalavimų pataisyti ar papildyti ataskaitą, atsakingoji institucija turi įpareigoti poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją organizuoti pakartotinį viešą visuomenės supažindinimą su ataskaita.“* Praktinio taikymo metu kyla klausimų ar visi trys veiksmai: keitimas, taisymas ir papildymas, yra susiję su skliaustuose nurodytu naujų vietos ir technologijų alternatyvų siūlymu, ar tik papildymas; ar žodžiai „iš esmės“ siejami tik su keitimu, ar ir su taisymu bei papildymu, be to, kyla klausimų, ką reiškia iš esmės keisti, taisyti ar papildyti. Siekiant užtikrinti, kad nuostata būtų aiški ir jos taikymo metu nekiltų ginčų, nes nuostatos taikymas susijęs su eilės procedūrų pakartotiniu atlikimu, kas sudaro papildomą administracinę ir finansinę naštą visiems poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviams, siekiama ją patikslinti, nurodant kas laikytina ataskaitos esminiu keitimu ar taisymu, atsisakoma papildymo veiksmo, kadangi manytina, kad papildymas yra keitimo arba taisymo sudėtinė dalis. Taip pat papildoma nurodant, kad pats planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, nelaukdamas atsakingosios institucijos įpareigojimo gali inicijuoti pakartotinį PAV ataskaitos viešinimą.

11 straipsnio 12 dalyje, suderinus jį su Įstatymo projekto 11 straipsnio 11 dalimi, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 10 straipsnio 11 dalies nuostata.

Laukiami rezultatai. Aiškiau detalizavus ataskaitos teikimo ir derinimo procedūras visiems poveikio aplinkai vertinimo dalyviams bus aiškesnė jų tvarka ir eiga. Galimybė pritarti daugiau nei vienai alternatyvai, atitinkančiai teisės aktus ir nedarančiai reikšmingo poveikio aplinkai, ir aiškesnis ataskaitos esminio keitimo ar taisymo apibrėžimas sumažins administracinę naštą visiems poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviams ir padės išvengti ginčų dėl įstatymo nuostatų taikymo. Aiškesnis visuomenės teisių nustatymas prisidės prie tinkamo Orhuso konvencijos 6 straipsnio reikalavimų įgyvendinimo.

11 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 11 straipsnis pernumeruojamas į 12 straipsnį.

Siekiant aiškiau išdėstyti sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos priėmimo procedūros reikalavimus detalizuojamos galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio nuostatos, papildant jas sąsajomis su kitais PAV įstatymo straipsniais, suvienodinant vartojamas sąvokas; detalizuojama atsakingosios institucijos susitikimų organizavimo tvarka esant nesutarimams, gavus visuomenės pasiūlymus ar kilus abejonėms dėl planuojamos ūkinės veiklos atitikimo teisės aktų reikalavimams arba galimo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai; atsižvelgiant į veiksmų eiliškumą, kai kurios nuostatos perkeliamos į kitas straipsnio dalis. Siūloma detalizuoti prievolę įgyvendinti sprendime nustatytas sąlygas, papildant, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius privalo įgyvendinti ir sprendime numatytas priemones.

12 straipsnio 1 dalyje, patikslinus, kad atsakingoji institucija nagrinėja ne tik visuomenės pasiūlymų įvertinimą, bet ir pačius pasiūlymus, o priimdama sprendimą atsižvelgia ir į organizuotų susitikimų su poveikio aplinkai vertinimo subjektais, visuomenės atstovais, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriumi ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėju, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostata.

12 straipsnio 2 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 1¹ dalies nuostata.

12 straipsnio 3 dalyje, atlikus redakcinį pataisymą ir suderinus jį su 6 straipsnio 1 dalies 3 punktu, t. y. išbraukus apribojimą kviesti konsultantus tik ataskaitai nagrinėti, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 2 dalies pirmoji nuostata. Atsižvelgiant į tai, kad atsakingoji institucija nagrinėja ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus ir jų įvertinimą, manytina, kad gali prireikti kviesti konsultantus ne tik ataskaitos, bet ir kitų susijusių dokumentų nagrinėjimui, todėl siūloma atsisakyti šio perteklinio apribojimo.

12 straipsnio 4 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 2 dalies antroji nuostata. Siekiant aiškumo siūloma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 2 dalį padalinti į dvi dalis, išdėstant jas 3 ir 4 dalyse, kadangi dabar nėra aišku, ar numatyta galimybė pratęsti sprendimo priėmimo terminą yra siejama tik su tais atvejais, kuomet atsakingoji institucija pasitelkia konsultantus, ar ji gali būti taikoma ir kitais atvejais.

12 straipsnio 5 dalyje, , atlikus redakcinius pataisymus ir patikslinus, kad terminas skaičiuojamas nuo pataisytos ir papildytos ataskaitos gavimo dienos, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostata.

12 straipsnio 6 dalyje, suvienodinus sąvokas su Įstatymo projekto 10 straipsniu, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 4 dalies nuostata.

12 straipsnio 7 dalyje, patikslinus nuorodas į kitus PAV įstatymo straipsnius ar straipsnių dalis ir atlikus redakcinius pataisymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostata.

12 straipsnio 8–9 dalyse, atsižvelgus į pasikeitusią situaciją dėl pandemijos ir galimas tokias situacijas ateityje, patikslinus, kad atsakingoji institucija organizuoja susitikimą, o ne kviečia atvykti, ir padalinus į atskiras dalis nuostatas dėl susitikimo, kai gaunamos prieštaraujančios viena kitai poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados arba išvados pateiktos ne pagal nustatytą kompetenciją, ir susitikimo, kuris rengiamas gavus visuomenės pasiūlymus, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostata.

12 straipsnio 10 dalyje siūloma nauja nuostata, numatanti papildomą priežastį, dėl kurios atsakingoji institucija galėtų organizuoti susitikimą. Praktinio PAV įstatymo taikymo metu susiduriama su situacijomis, kai poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviams kyla klausimai ir abejonės, kurias reikėtų aptarti bendro susitikimo metu. Atsižvelgiant į tai, kad galioja principas,

jog viešajam subjektui leidžiami tik tie veiksmai, kurie yra numatyti teisės aktuose, ir siekiant, kad atsakingoji institucija turėtų aiškų teisinį pagrindą tokių susitikimų organizavimui, o planuojamos ūkinės veiklos organizatorius ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas žinotų tokią savo teisę, siūloma papildyti PAV įstatymą nuostata, kad atsakingoji institucija, kai jai kyla abejonių dėl planuojamos ūkinės veiklos atitikimo teisės aktų reikalavimams arba galimo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai, prieš priimdama sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, galėtų organizuoti susitikimą svarstyti planuojamos ūkinės veiklos masto ar vietos keitimą arba sąlygas ir priemones, leisiančias išvengti galimo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai.

12 straipsnio 11 dalyje, suvienodinus nuostatas su 11 straipsnio 7 ir 8 dalimi, t. y. įvertinus, kad susitikimas gali vykti nuotoliniu būdu neatvykstant į jį, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 7 dalies nuostata.

12 straipsnio 12 dalyje, suvienodinus sąvokas, su vartojamomis kituose PAV įstatymo straipsniuose: „reikšmingų neigiamų padarinių“ keičiami į „reikšmingą neigiamą poveikį“, analogiškai kaip PAV įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje papildžius, kad kompensacinės priemonės turi būti lygiavertės, papildžius, kad lygiavertčių kompensacinių priemonių poveikis gali būti ne tik proporcingas, bet ir didesnis, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostata. Atkreiptinas dėmesys, kad ši dalis yra susijusi su Buveinių direktyvos⁴ 6 straipsnio 4 dalimi, kurioje nustatyta, kad „4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių svarbesnio viešojo intereso priežasčių, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram Natura 2000 vientisumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai.“ Komisijos pranešime Planų ir projektų poveikio „Natura 2000“ teritorijoms vertinimas. Buveinių direktyvos [92/43/EEB](#) 6 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymo metodinės gairės⁵ nurodyta, kad „reikėtų atsižvelgti į tai, kad įpareigojančios viršesnio viešojo intereso priežastys, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, yra susijusios su tokia padėtimi, kai įrodyta, jog numatyti planai ar projektai yra būtini: - kaip veiksmų ar politikos priemonių, kurių tikslas yra apsaugoti pagrindines piliečių gyvenimo vertybes (sveikatą, saugumą, aplinką), dalis; - kaip valstybės ir visuomenės pagrindinės politikos dalis; - kaip ekonominio ar socialinio pobūdžio veiklos, kuria vykdomos konkrečios viešųjų paslaugų teikimo prievolės, dalis.“

Pažymėtina, kad pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio nuostatą išaiškinimą: „*Plačiai pripažįstama, kad paprastai šis santykis turėtų būti gerokai didesnis nei 1:1. Todėl kompensacinės priemonės, kurių taikymo santykis yra 1:1 arba mažesnis, turėtų būti svarstomos tik tada, kai įrodoma, kad tokiu mastu taikomos priemonės bus visiškai veiksmingos atkuriant teritorijos struktūrą ir funkcionalumą per trumpą laikotarpį (pvz., nepakenkiant pagrindinių rūšių buveinių ar populiacijų, kurias gali paveikti planas ar projektas, apsaugai ir nekeliant pavojaus jų apsaugos tikslams).*“, todėl didesnio kompensacinių priemonių poveikio nustatymas prisidės prie Buveinių direktyvos 6 straipsnio įgyvendinimo.

12 straipsnio 13 dalyje išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 9 dalies nuostatos pirmoji dalis dėl to, kaip atsakingoji institucija informuoja apie priimtą sprendimą poveikio aplinkai vertinimo subjektus, planuojamos ūkinės veiklos organizatorių, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją, atsižvelgiant į veiksmų eiliškumą, siūloma papildyti nuostata dėl visuomenės ir Vyriausybės įgaliotos institucijos, kai atliktas tarpvalstybinis poveikio aplinkai vertinimas, informavimo apie priimtą sprendimą, kuri šiuo metu yra PAV įstatymo 11 straipsnio 12 dalyje. Dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 9 dalies nuostatos antrąją dalį, kurioje

⁴ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos

⁵ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/pdf/methodological-guidance_2021-10/LT.pdf

įtvirtinta nuostata dėl priimto sprendimo privalomumo, siūloma perkelti į 11 straipsnio 16 dalį, kadangi ši nuostata aktuali jau vykdant veiklą, t. y. baigus visas poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

12 straipsnio 14 ir 15 dalyje, patikslinus nuorodą į kitą šio straipsnio dalį, išdėstoma dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 10 dalis, atskiriant nuostatas dėl sprendimo galiojimo ir sprendimo galiojimo pratęsimo.

Aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „Fizinis ar juridinis asmuo, planuojantis, vykdamas ar užbaigiantis ūkinę veiklą, privalo užtikrinti, kad būtų įgyvendintos sprendime nustatytos sąlygos, sprendime ir (ar) atrankos išvadoje nustatytos priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai sumažinti ir (ar) jį kompensuoti pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos vykdymo ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo etapais.“ Tačiau vadovaujantis PAV įstatymu sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai galiojimas yra 5 metai, todėl siekiant užtikrinti Aplinkos apsaugos įstatymo ir PAV įstatymo nuostatų suderinamumo ir reikalavimų taikymo aiškumo, siūloma papildyti Įstatymo projekto 12 straipsnio 13 dalį ir nustatyti, kad tais atvejais, kai vykdoma veikla, sprendime dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai nustatytos sąlygos ir (ar) priemonės reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai sumažinti ir (ar) jį kompensuoti privalo būti įvykdytos ir tuo atveju, jeigu sprendimo galiojimo terminas yra pasibaigęs.

Į 12 straipsnio 18 dalį perkeliama dabar galiojančio PAV įstatymo 11 straipsnio 9 dalies antroji nuostata, kurioje nustatomi reikalavimai dėl priimto sprendimo privalomumo, kadangi ši nuostata aktuali jau vykdant veiklą, t. y. baigus visas poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Siūloma šią nuostatą papildyti nurodant, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius privalo įgyvendinti ne tik sprendime nustatytas sąlygas, bet ir numatytas poveikio sumažinimo ar kompensavimo priemones, bei papildyti kokiais veiklos etapais tas turi būti atliktas, taip suderinant šią nuostatą su Aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnio 5 dalimi. Be to, siekiant aiškumo ir atsižvelgiant į tai, kad yra veiklų, kurioms nėra išduodami leidimai ir sprendime nustatytos sąlygos ar numatytos priemonės neperkeliamos į leidimus, arba sąlygos ir priemonės, kurios turi būti įgyvendintos pasirengimo vykdyti veiklą etape, taip pat ne visada perkeliamos į leidimus, ir gautas sprendimas prilyginamas leidimui arba yra vienintelis dokumentas, kuriame nurodytos sąlygos arba priemonės, siūloma nustatyti, kad šios sąlygos ir priemonės privalomos visais veiklos etapais: pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos vykdymo ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo, ir jas planuojamos veiklos organizatorius privalo įgyvendinti.

Laukiami rezultatai. Aiškiau detalizavus sprendimo priėmimo procedūrą bus aiškesnė jos tvarka ir eiga. Galimybė atsakingajai institucijai prieš priimant sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai organizuoti susitikimą, kai jai kyla abejonių dėl planuojamos ūkinės veiklos atitikimo teisės aktų reikalavimams arba galimo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai, leis išvengti ginčų dėl priimto sprendimo pagrįstumo. Patikslinus kompensacijų poveikio dydį sudaroma prielaida tinkamai įgyvendinti Buveinių direktyvos 6 straipsnį. Aiškiai nustatomi reikalavimai dėl sprendime nustatytų sąlygų ir priemonių privalomumo visuose veiklos etapuose.

Atitinkamai 12-13 straipsniai pernumeruojami į 13-14 straipsnius. Šių straipsnių nuostatos nekeičiamos.

14 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 14 straipsnis pernumeruojamas į 15 straipsnį.

15 straipsnio nuostata papildoma nuorodomis į konkrečius teisės aktus, kurių nustatyta tvarka atrankos ir PAV procesų dalyviai atsako už PAV įstatymo nuostatų pažeidimą.

Laukiami rezultatai. Aiškesnis reglamentavimas.

15 straipsnio pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 15 straipsnis pernumeruojamas į 16 straipsnį.

16 straipsnis papildomas 3 dalimi, kurioje nurodoma atsakingosios institucijos priimtų sprendimų apskundimo tvarka. Atitinkamai siūloma pakeisti ir šio straipsnio pavadinimą.

Laukiami rezultatai. Aiškesnis reglamentavimas.

1 priedo pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atlikus pakartotinę Direktyvos [2011/92/ES](#) I ir II priedų, kuriuose nurodyti projektai, kuriems atitinkamai privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą arba atranką, Europos Komisijos parengto „PAV direktyvos I ir II priedų kategorijų apibrėžimų aiškinimo“ ir Europos Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su Direktyvos [2011/92/ES](#) taikymu, analizę ir atsižvelgiant į tai, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams kyla klausimų dėl jų planuojamų veiklų atitikties tam tikrai PAV įstatymo 1 priede nurodytai planuojamos ūkinės veiklos rūšiai, siūloma tikslinti kai kurių veiklos rūšių pavadinimus ir suvienodinti sąvokas su naudojamomis kituose specialiuose teisės aktuose.

1 priedo 1 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Direktyvoje [2011/92/ES](#) nurodomas intensyvus auginimas įrenginiuose, t. y. reikalavimas nėra taikomas auginant gyvūnus lauko sąlygomis, be to dideliuose ūkiuose 1 punkte nurodyti gyvūnai: kiaulės, paršavedės, broileriai ir vištos, auginami tik statiniuose, siūloma papildyti 1 priedo 1.1–1.3 papunkčius, nustatant, kad reikalavimas atlikti PAV taikomas tik gyvūnų auginimui statiniuose. Atsižvelgiant į tai, kad ūkiuose vienu metu gali būti auginami skirtingų rūšių gyvūnai, kurių auginimui reikalingų vietų kiekio negalima tiesiogiai susumuoti dėl skirtingo atskiros skirtingų rūšių gyvūno poveikio aplinkai, siūloma papildyti pastaba, kuri paaiškintų kaip vertinamas įrenginio pajėgumas, kai planuojama auginti skirtingų rūšių gyvūnus, nustatant, kad jeigu planuojama auginti skirtingų rūšių gyvūnus ir atskiros rūšies planuojamų vietų kiekis yra mažesnis nei jai nustatytas ribinis dydis, poveikio aplinkai vertinimas privalomas, jei perskaičiavus į kažkurią gyvūnų rūšį, gautas vietų kiekis yra lygus ar didesnis nei jai nustatytas ribinis dydis, pateikiama perskaičiavimo formulė.

Laukiami rezultatai. Nustačius, kad nuostatos taikomos gyvūnų auginimui statiniuose bus aiškesnis nuostatų taikymas. Sumavimo taisyklės nustatymas labai svarbus ir planuojamos ūkinės veiklos vykdytojams, kadangi dėl besikeičiančių aplinkybių, jiems atsiranda poreikis performuoti ūkį, tokiais atvejais skaičiavimo taisyklės įvedimas jiems leistų sumažinti administracinę naštą, supaprastinant ūkio pertvarkymo procedūras, atitinkant nustatytas sąlygas, nebereikėtų kartoti poveikio palinkai vertinimo ar atrankos procedūrų, keisti leidimų.

1 priedo 2 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siūloma tikslinti 2.5 ir 2.6 papunkčius, atsižvelgiant į tai, kad Žemės gelmių įstatyme yra įtvirtinta sąvoka „kasybos sklypas“, ribinio dydžio nustatyme naudojama sąvoka „kasybos plotas“, o pati veiklos rūšis įvardinama kaip gavyba, todėl siūloma „gavyba“ pakeisti į „kasyba“.

Laukiami rezultatai. Suvienodintos sąvokos, aiškesnis reikalavimo taikymas.

1 priedo 3 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siūloma tikslinti su branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymu susijusių veiklos rūšių pavadinimus, atsižvelgiant į šių veiklų suskirstymą Direktyvoje [2011/92/ES](#), Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymuose vartojamas sąvokas. Siūloma patikslinti 3.2–3.4 papunkčius ir papildyti naujais 3.5–3.8 papunkčiais, atskiriant veiklas,

susijusias su branduoliniu kuru ir jau apšvitintu branduoliniu kuru, radioaktyviųjų atliekų tvarkymu. Siekiant aiškesnio PAV įstatymo nuostatų taikymo, siūloma į 3.8 papunktį perkelti patikslintą 9.5 papunkčio nuostatą, nes dėl jos priskyrimo PAV įstatymo 1 priedo 9 punktui „Kita planuojama ūkinė veikla“ kyla klausimų, pvz., ar laboratorijos ir medicinos įstaigos, kuriose susidaro nedideli radioaktyviųjų atliekų – panaudotų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ar medicinos preparatų, kiekiai, kurie iki perdavimo radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui yra saugomi jų susidarymo vietoje, reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Atkreiptinas dėmesys, kad į 9.5 papunkčio nuostatą perkeliamas Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 priedo 3 (g) punktas, kuris Direktyvoje [2011/92/ES](#) siejamas su energetikos sritimi, todėl ši nuostata neturėtų būti taikoma kitoms nei energetikos sritims.

Laukiami rezultatai. Su kitais teisės aktais suvienodintos sąvokos, aiškesnės PAV įstatymo nuostatos ir jų taikymas.

1 priedo 6 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 6.1 ir 6.2 papunkčiuose atliekami redakciniai pakeitimai.

Atsižvelgiant į tai, kad 1 priedo 6.4 papunkčiu perkeliama 2011/92/ES direktyvos 1 priedo 6 d) papunkčio nuostata⁶, siūloma ją papildyti, nurodant, kad poveikio aplinkai vertinimo reikia ne tik biocidų, bet ir cheminių augalų apsaugos produktų gamybai. Nors šiuo metu Lietuvoje cheminių augalų apsaugos produktai nėra gaminami, tačiau ateityje nusprendus pradėti tokią gamybą ir neatlikus poveikio aplinkai vertinimo tokiai planuojamai ūkinei veiklai, būtų pažeista Direktyva [2011/92/ES](#).

Atsižvelgiant į Direktyvos [2011/92/ES](#) 1 priedo 21 punkto formuluotę⁷, siūloma patikslinti 1 priedo 6.6 papunktį, nurodant, kad reikalavimas atlikti poveikio aplinkai vertinimą taikomas ne naftos produktų, bet naftos chemijos produktų saugojimui, o siekiant sąvokas suvienodinti su Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymu chemines medžiagas papildyti ir cheminiais mišiniais

Laukiami rezultatai. Priėmus pasiūlytus pakeitimus bus užtikrinta konkrečių veiklos rūšių pavadinimų atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#).

1 priedo 7 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 7.2 papunkčio nuostata patikslinta atsižvelgiant į Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Laukiami rezultatai. Aiškesnis reglamentavimas.

1 priedo 8 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad gali kilti abejonių, ar 8.4 papunktyje nurodomas kelio rekonstravimas susijęs su esamo kelio, turinčio mažiau nei keturias juostas išplėtimu keturiomis juostomis, ar išplėtimu iki keturias juostas turinčio kelio, ir į Direktyvos [2011/92/ES](#) 1 priedo 7c) papunkčio formuluotę⁸, siūloma 8.4 papunktį patikslinti, nurodant, kad poveikio aplinkai vertinimo reikia, kai planuojamas *rekonstravimas įrengiant keturias ar daugiau eismo juostų turintį kelią*. Patikslinama, kad nuostata taikoma automobilių keliams.

⁶ 6. Integruoti chemijos pramonės įrengimai (visų pirma pramoninės medžiagų gamybos įrengimai, sudaryti iš keleto funkciškai suderintų gamybinių vienetų ir naudojančių cheminius procesus), skirti: <...> d) pagrindinių augalininkystei naudojamų cheminių medžiagų, biocidų gamybai.

⁷ Naftos, naftos chemijos produktų ir cheminių produktų saugyklos, kurių talpa didesnė nei 200 000 t.

⁸ 7. <...> c) keturių ir daugiau eilių naujo kelio tiesimas arba dviejų ir mažiau eilių kelio pertvarkymo (platinimo) darbai, kai numatoma praplatinti tokį kelią iki keturių ar daugiau eilių, jei tiesimas ar minėti darbai numatyti ne trumpesniame nei 10 km ilgio nenutrūkstamo kelio ruože

Atsižvelgiant į tai, kad jokiuose teisės aktuose ar standartuose nevartojamas žodis „slėginė“ kaip daiktavardis, o angliskame Direktyvos [2011/92/ES](#) variante vartojamas terminas „booster station“⁹, reiškia įrenginį, kurio pagalba sukeliamas slėgis ir perduodama vamzdynuose esanti medžiaga, įvertinus, kad priklausomai nuo dujų agregatinės būsenos, tai gali būti siurblys arba kompresorius, siūloma tikslinti 8.9 papunktį nurodant, kad reikalavimas taikomas ne „slėginėms“, bet su geologiniam saugojimui skirtu anglies dioksido (CO₂) tiekimo vamzdynais susijusių slėginių įrenginių įrengimui.

Laukiami rezultatai. Priėmus pasiūlytus pakeitimus bus užtikrinta konkrečių veiklos rūšių pavadinimų atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#) ir aiškesnės PAV įstatymo nuostatos.

1 priedo 9 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siūloma atskirti veiklas, susijusias su atliekų tvarkymu, jas paliekant 9 punkte. Atsižvelgiant į tai, kad siūloma į 3.9 papunktį perkelti patikslintą 9.5 papunkčio nuostatą, siūloma panaikinti 9.5 papunktį.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės PAV įstatymo nuostatos.

Galiojančiame PAV įstatyme 1 priedo 9 punkte įrašytas veiklas, nesusijusias su atliekų tvarkymu, siūloma perkelti į naują 10 punktą, atitinkamai pakeičiant jų numeraciją.

Siekiant aiškumo, siūloma patikslinti 10.6 papunktį, įrašant nurodą ne į 1 priedą, bet į konkretų jo papunktį.

1 priedo 10 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 10 punktas pernumeruojamas į 11 punktą.

Atsižvelgiant tai, kad pastebimi piktnaudžiavimo atvejai, siekiant išvengti poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, veiklos plėtros projektai skaidomi į mažesnius nei PAV įstatymo 1 priede nustatyta riba, nuo kurios privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, ir plėtros projektus numatoma įgyvendinti, pvz., kas metus, atsižvelgiant į kitų ES valstybių patirtį, pvz., Austrijos, siūloma nustatyti penkerių metų sumavimo kriterijų, t. y., nustatant veiklos pakeitimo ar išplėtimo dydį, būtų sumuojami per paskutinius penkis kalendorinius metus nuo paskutinio sprendimo priėmimo atlikti veiklos pakeitimai ar išplėtimai.

Laukiami rezultatai. Užtikrintas Direktyvos [2011/92/ES](#) tikslų įgyvendinimas, aiškesnės PAV įstatymo nuostatos, susijusios su prievole atlikti poveikio aplinkai vertinimą, keičiant ar plečiant veiklą.

2 priedo pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atlikus pakartotinę Direktyvos [2011/92/ES](#) veiklos rūšių sąrašų, Europos Komisijos parengto „PAV direktyvos I ir II priedų kategorijų apibrėžimų aiškinimo“ ir Europos Teisingumo Teismo sprendimų analizę ir atsižvelgiant į tai, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams kyla klausimų dėl jų planuojamų veiklų atitikties tam tikrai PAV įstatymo 2 priede nurodytai planuojamos ūkinės veiklos rūšiai, siūloma tikslinti kai kurių veiklos rūšių pavadinimus ir suvienodinti sąvokas su naudojamomis kituose specialiuose teisės aktuose.

2 priedo 1 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad ūkiuose vienu metu gali būti auginami skirtingų rūšių gyvūnai, kurių auginimui reikalingų vietų kiekio negalima tiesiogiai susumuoti dėl skirtingo

⁹ 16. Pipelines with a diameter of more than 800 mm and a length of more than 40 km: <...> (b) for the transport of carbon dioxide (CO₂) streams for the purposes of geological storage, including associated booster stations.

atskiro skirtingų rūšių gyvūno poveikio aplinkai, siūloma punktą papildyti pastaba, kuri paaiškintų kaip vertinamas įrenginio pajėgumas, kai planuojama auginti skirtingų rūšių gyvūnus, nustatant, kad jeigu planuojama auginti skirtingų rūšių gyvūnus ir atskiros rūšies planuojamų vietų kiekis yra mažesnis nei jai nustatytas ribinis dydis, poveikio aplinkai vertinimas privalomas, jei perskaičiavus į kažkurį gyvūnų rūšį, gautas vietų kiekis yra lygus ar didesnis nei jai nustatytas ribinis dydis, pateikiama perskaičiavimo formulė.

Siekiant suvienodinti sąvokas su Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymu siūloma papildyti 2 priedo 1.2 papunktį, nurodant, kad prievolė atlikti atranką žuvų auginimui ar veisimui taikoma kai planuojama ūkinę veiklą vykdyti **akvakultūros** tvenkiniuose. Tokiu būdu bus aiškiai nustatyta, kad nuostata taikoma būtent tokiam žuvų auginimui, kurio metu siekiama gauti didesnę nei natūraliomis sąlygomis produkciją.

Atsižvelgiant į tai, kad 2 priedo 1.5 papunkčiu perkeliama Direktyvoje [2011/92/ES](#) 2 priedo 1 b) papunkčio ¹⁰~~10a)~~, siūloma jį patikslinti, nesukultūrintus natūraliai apaugusius žemės plotus, įvardinant kaip natūralias teritorijas ir papildant nuostatą įtraukiant pusiau natūralias gamtines teritorijas. Pusiau natūraliems žemės plotams priskiriamos teritorijos, kuriose buvo vykdoma tam tikro laipsnio ūkinė veikla (nepaisant to, kuriuo laiku ta veikla buvo vykdoma), dėl kurios plotas nebegali būti „natūralus“, bet išlaiko daug natūralių savybių. Lietuvoje, kaip ir daugumoje Europos valstybių, kuriose vyrauja lygumos, beveik nėra natūralių žemės plotų. Taip pat siūloma 1.5 papunktį patikslinti, atsižvelgiant į tai, kad aplinkosauginių sąvokų atveju žodis "areas" verčiamas ne kaip „plotas“, bet „teritorija“ (pvz., Protected areas).

Atsižvelgiant į tai, kad 2 priedo 1.6 papunktyje nurodant jog atranka privaloma kaimo plėtros žemėtvarkos projektams, kai žemės ūkio naudmenos keičiamos į ne žemės ūkio naudmenas, siaurina Direktyvos [2011/92/ES](#) taikymą¹¹, siūloma patikslinti 2 priedo 1.6 papunkčio nuostatą, išbraukiant sąlygą, kad ji taikoma tik keičiant žemės ūkio naudmenas į kitas bei papildant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais.

Laukiami rezultatai. Nustačius, kad nuostatos taikomos gyvūnų auginimui statiniuose, bus aiškesnis nuostatų taikymas. Sumavimo taisyklės nustatymas labai svarbus ir planuojamos ūkinės veiklos vykdytojams, kadangi dėl besikeičiančių aplinkybių, jiems atsiranda poreikis performuoti ūkį, tokiais atvejais tokios skaičiavimo taisyklės įvedimas jiems leistų sumažinti administracinę naštą, supaprastinant ūkio pertvarkymo procedūras, atitinkant nustatytas sąlygas, nebereikėtų kartoti poveikio aplinkai vertinimo ar atrankos procedūrų, keisti leidimų. Sąvokos suvienodintos su kitomis specialiuose įstatymuose naudojamomis sąvokomis. Priėmus pasiūlytus 1.5 ir 1.6 papunkčių pakeitimus, bus užtikrinta konkrečių veiklos rūšių pavadinimų atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#).

2 priedo 2 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. 2.4 papunktyje, atsižvelgiant į tai, kad Žemės gelmių įstatyme yra įtvirtinta sąvoka „kasybos sklypas“, ribinio dydžio nustatyme naudojama sąvoka „kasybos plotas“, o pati veiklos rūšis įvardinama kaip gavyba, todėl siūloma „gavyba“ pakeisti į „kasyba“..

Laukiami rezultatai. Suvienodintos sąvokos, aiškesnis reikalavimo taikymas.

2 priedo 4 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad 4 punkte nurodomos ne tik metalų perdirbimo, bet ir metalų gamybos ir apdirbimo veiklos, siūloma pakeisti 4 punkto pavadinimą į „Metalų gamybos, perdirbimo ir apdirbimo pramonė“.

¹⁰ b) nedarbamų ar pusiau natūralių žemės plotų naudojimas intensyviai žemdirbystei;

¹¹ 1. MIŠKININKYSTĖ, ŽEMĖS IR VANDENS ŪKIS: a) kaimo valdų pertvarkymo projektai; <...>

Atsižvelgiant į tai, kad PAV įstatymo 1 priedo 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nurodytos veiklos rūšys panašios į nurodytąsias PAV įstatymo 2 priedo 4.2 ir 4.1, todėl siekiant aiškumo, kokiais atvejais privaloma atlikti PAV, o kuriais atranką, siūloma papildyti PAV įstatymo 2 priedo 4.2 ir 4.1 papunkčius, nurodant kaip jų taikymo išimtį PAV įstatymo 1 priedo 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nurodytas veiklos rūšis.

Nors 4 punkto pavadinime nurodyta, kad veikla siejama su pramone, tačiau planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams kyla klausimų dėl jo nuostatų taikymo, pvz., ar maža metalo skardos lankstymo dirbtuvė, stogdengys ar individualia kalvystės veikla užsiimantis asmuo privalo atlikti atranką, kadangi numatyta, kad atranka privaloma metalo kalimui ir profiliavimui. Siekiant PAV įstatymo nuostatų taikymo aiškumo, siūloma pakeisti 4.3 papunktį, jį išskaidant į atskirus papunkčius ir nustatant šioms veiklos rūšims taikomus ribinius dydžius. Ribiniai dydžiai apskaičiuoti pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje [2010/75/ES](#) dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) nustatytus dydžius, pritaikant 0,25 koeficientą.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės PAV įstatymo nuostatos ir jų taikymas. Sumažėjusi administracinė našta, rengiant paklausimus atsakingajai institucijai dėl PAV įstatymo nuostatų taikymo.

2 priedo 5 punkto pakeitimas

Kaip 5.4 papunktyje nurodytos mineralinių medžiagų lydymo veiklos pavyzdys pateikiama asfalto gamyba. Europos Komisijos parengtame PAV direktyvos I ir II priedų kategorijų apibrėžimų aiškinime, nurodoma, kad „natūralus asfaltas (bitumas) yra mineralinė medžiaga ir jo gamyba patenka į šios projektų kategorijos taikymo sritį. Ši projektų kategorija neapima asfaltbetonio (asfalto ir užpildo mišinio), nes maišant nevyksta mineralinių medžiagų sodrinimas, kadangi gamybos temperatūra yra per žema.“, todėl asfalto gamyba kaip pavyzdys įrašyta į PAV įstatymo 2 priedo 5.4 papunktį, tačiau asfalto gamyklose nevisais atvejais vykdomas mineralinių medžiagų lydimas ar bitumo gamyba, neretai asfaltas gaminamas išdžiovinant inertines medžiagas ir jas sumaišant su bitumu, kuris atvežamas jau pagamintas. Atsižvelgiant į tai ir siekiant aiškumo taikant PAV įstatymo 2 priedo 5.4 papunktį, siūloma jį papildyti, nurodant, kad jis taikomas tik natūralaus asfalto (bitumo) gamybai iš gamtinių dervų arba perdirbant naftą.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės PAV įstatymo nuostatos ir jų taikymas. Sumažėjusi administracinė našta, rengiant paklausimus atsakingajai institucijai dėl PAV įstatymo nuostatų taikymo ar rengiant informaciją atrankai veiklai, kuri nėra priskirtina potencialiai galinčioms daryti neigiamą poveikį aplinkai veikloms.

2 priedo 6 punkto pakeitimas

Atsižvelgiant į Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 priedo 6(c) punkto formuluotę¹², siūloma patikslinti 2 priedo 6.6 papunktį, nurodant, kad reikalavimas atlikti poveikio aplinkai vertinimą taikomas ne naftos produktų, bet naftos chemijos produktų saugojimui o siekiant sąvokas suvienodinti su Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymu chemines medžiagas papildyti ir cheminiais mišiniais. Atliekant PAV įstatymo analizę nustatyta, kad į jį nepilnai perkeltas Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 priedo 6(b) papunktis¹³, kadangi nėra reikalavimo atlikti atranką farmacinių produktų, nenurodytų PAV įstatymo 1 priede, gamybai. Siekiant užtikrinti visišką 2011/92/ES direktyvos nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę, siūloma papildyti 6.7 papunkčiu,

¹² Naftos, naftos chemijos produktų ir cheminių produktų saugyklos, kurių talpa didesnė nei 200 000 t.

¹³ **6. CHEMIJOS PRAMONĖ (JEI PROJEKTAI NEĮTRAUKTI Į I PRIEDĄ):** b) farmacinių produktų, pesticidų, dažų ir lakų, elastomerų ir peroksidų gamyba;

nurodant, kad atranka privaloma farmacinių produktų gamybai, išskyrus PAV įstatymo 1 priedo 6.5 papunktyje nurodytą veiklą (kai gamybos pajėgumas – 5 ar daugiau tonų per parą).

Laukiami rezultatai. Priėmus pasiūlytus pakeitimus bus užtikrinta atitiktis 2011/92/ES direktyvai.

2 priedo 7 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Siūloma pakeisti 7 punkto pavadinimą, išbraukiant iš jo žodį „tabako“, kadangi šiame punkte išvardintos tik su maisto pramone susijusios veiklos rūšys.

Laukiami rezultatai. Aiškesnės PAV įstatymo nuostatos.

2 priedo 10 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į dažnai gaunamus paklausimus dėl 2 priedo 10.2 papunkčio taikymo ir kylančius ginčus dėl jo taikymo apimties, siūloma patikslinti jo formuluotę, nustatant, kad reikalavimas atlikti atranką taikomas, kai objekto ir jo priklausinių užimamas plotas didesnis kaip 1 ha.

Atsižvelgiant į tai, kad 10.4 papunktyje nurodyta veiklos rūšis įvardinama kaip „statyba“, siūloma patikslinti ribinį dydį, nustatant, kad reikalavimas taikomas užstatomam, o ne įrengiamam plotui.

Atsižvelgiant į tai, kad 10.6 ir 10.7 papunkčiais perkeliama Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 priedo 10(e) nuostata¹⁴, t. y. nuostata turėtų būti taikoma kelių tiesimui išskyrus kelius nurodytus 1 priede, ir atsižvelgiant į tai, kad prievolė atlikti atranką tik rajoniniams keliams (10.6 papunktis) ir keliams, turintiems keturias ar daugiau juostų ir trumpesniems nei 10 km, bet ilgesniems nei 2 km, siaurina Direktyvos [2011/92/ES](#) taikymą, siūloma patikslinti 2 priedo 10.6 papunktį, išbraukiant žodį „rajoninių“ ir papildant, kad šis papunktis netaikomas PAV įstatymo 1 priedo 8.3 ir 8.4 papunkčiuose nurodytai veiklai. Siūloma tikslinti 10.3 ir 10.6 papunktį nustatant išimtis, kad atranka neatliekama, kai įdiegiamos inžinerinės saugaus eismo ir aplinkos apsaugos priemonės bei atliekamas kelio techninių normatyvinių parametrų atstatymas kelio juostos ribose.

Atsižvelgiant į tai, kad vandens kelių įrengimas neretai susijęs tik su gilinimo darbais, todėl kyla abejonių dėl 10.9 papunkčio taikymo, o taip pat kyla ginčai ar valymas iki projektinių matmenų priskirtinas vidaus vandens kelių įrengimui, siūloma papildyti 10.9 papunktį, nurodant, kad atranka privalomas gilinimui.

Atsižvelgiant į tai, kad jokiuose teisės aktuose ar standartuose nevartojamas žodis „slėginė“ kaip daiktavardis, o angliškame Direktyvos [2011/92/ES](#) tekste vartojamas terminas „booster station“¹⁵ reiškia įrenginį, kurio pagalba sukeliamas slėgis ir perduodama vamzdynuose esanti medžiaga, įvertinus, kad priklausomai nuo dujų agregatinės būsenos, tai gali būti siurblys arba kompresorius, siūloma tikslinti 10.20 papunktį, nurodant, kad reikalavimas taikomas ne „slėginėms“, bet su geologiniam saugojimui skirtu anglies dioksido (CO₂) tiekimo vamzdynais susijusių slėginių įrenginių įrengimui.

Laukiami rezultatai. Priėmus pasiūlytus pakeitimus bus užtikrinta konkrečių veiklos rūšių pavadinimų atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#) ir aiškesnės PAV įstatymo nuostatos.

2 priedo 11 punkto pakeitimas

¹⁴ **10. INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAI:** <...> e) kelių tiesimas, uostų ir uostų įrengimų statyba, įskaitant žvejybos uostus (jei projektai neįtraukti į I priedą);

I priedas 7. <...> b) automagistralių ir greitkelių tiesimas; c) keturių ir daugiau eilių naujo kelio tiesimas arba dviejų ir mažiau eilių kelio pertvarkymo (platinimo) darbai, kai numatoma praplatinti tokį kelią iki keturių ar daugiau eilių, jei tiesimas ar minėti darbai numatyti ne trumpesniame nei 10 km ilgio nenutrūkstamo kelio ruože.

¹⁵ 16. Pipelines with a diameter of more than 800 mm and a length of more than 40 km: <...> (b) for the transport of carbon dioxide (CO₂) streams for the purposes of geological storage, including associated booster stations.

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad praktikoje pasitaiko atvejų, kai atliekų tvarkymo įmonės nuolat didina atliekų tvarkymo įrenginio pajėgumus (ne kartais, o dešimtimis kartų), nedidindamos didžiausio vienu metu leidžiamo laikyti atliekų kiekio, tokiu būdu išvengdamos prievolės atlikti atranką ir neįvertindamos didėjančio neigiamo poveikio aplinkai (padidėja transporto, kuris įveža/išveža atliekas/prodaktą srautas, padidėja išmetamų teršalų kiekis kraunant, smulkinant, perdurbant atliekas, galimai ir triukšmas, nes ilginamos darbo valandos ir pan.), siūloma 11.5 ir 11.7 papunkčius papildyti dar vienu ribiniu dyžiu, kurį pasiekus bus privaloma atlikti atranką – paruošimo naudoti pajėgumu, nepavojingų atliekų atveju – 10, o pavojingųjų atliekų atveju 5 ar daugiau tonų per parą.

Siekiant formuluotės aiškumo ir dvigubos išimties nustatymo, siūloma reformuluoti 11.7 papunktį.

Atsižvelgiant į tai, kad biodujos yra priskiriamos atsinaujinantiems ištekliais ir jų gamyba priskiriama viešuosius interesus atitinkančiai paslaugai, be to dabartinė rinka gali pasiūlyti įvairaus dydžio jėgainių (nuo mažų, skirtų individualaus ūkio poreikių tenkinimui, iki didelių), siūloma papildyti 11.8 p., nustatant kad atrankos nereikia biodujų gamybai 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biodujų elektrinėse.

Siekiant suvienodinti PAV įstatymo ir specialiųjų atitinkamą sritį reguliuojančių teisės aktų¹⁶ sąvokas, siūloma patikslinti 11.16 papunktį, pakeičiant sąvoką „kritusių ar sergančių gyvulių“ į „nereikalingų ar netinkamų naudoti gyvūnų“.

Siekiant suvienodinti sąvokas su specialiaisiais teisės aktais¹⁷, siūloma patikslinti 11.10 papunktį, nustatant, kad jis taikomas dumblo laikymui, o ne saugojimui.

Siūloma patikslinti 11.15 papunktį suderinant jį su Direktyva [2011/92/ES](#).

Siekiant suvienodinti sąvokas su specialiaisiais teisės aktais¹⁸, siūloma patikslinti 11.16 papunktį, nustatant, kad jis reikalavimas atlikti atranką taikomas nereikalingų ar netinkamų naudoti gyvūnų šalinimui ar naikinimui.

Siūlomas redakcinis 11.17 papunkčio patikslinimas, nurodant, kad prievolė atlikti atranką taikoma, kai keičiamas upės krantas ar krantai.

Atsižvelgiant į Europos Komisijos parengto „PAV direktyvos I ir II priedų kategorijų apibrėžimų aiškinimo“ (toliau – EK PAV direktyvos apibrėžimų aiškinimas) nuostatas¹⁹, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams kylančius klausimus dėl 2 priedo 11.18 papunkčio taikymo ir kylančius ginčus dėl taikymo apimtys, siūloma patikslinti jo formuluotę, nustatant, kad reikalavimas atlikti atranką taikomas gamybos, pramonės ir sandėliavimo objektų, kuriuose numatoma vykdyti veiklą, neįtrauktą į PAV įstatymo 1 priedą ir 2 priedą, statybai pramonės ar

¹⁶ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 4 d. įsakymas Nr. 3D-62 „Dėl Pripažintų nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti gyvūnų perdavimo (įskaitant perdavimą kitų asmenų nuosavybėn) ir nugaišinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

¹⁷ Atliekų tvarkymo įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymas Nr. 349 „Dėl normatyvinio dokumento LAND 20-2005 „Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui bei rekultivavimui reikalavimai“ patvirtinimo“

¹⁸ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 4 d. įsakymas Nr. 3D-62 „Dėl Pripažintų nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti gyvūnų perdavimo (įskaitant perdavimą kitų asmenų nuosavybėn) ir nugaišinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

¹⁹ EK PAV direktyvos apibrėžimų aiškinimo, 59 psl.: „Bendrai šiai kategorijai galėtų priklausyti bet kokie projektai, skirti aukštųjų technologijų įmonėms, gamybos, prekybos ir platinimo ar transporto įmonėms. <...> Pramoninio objekto statybos projektą būtų galima suprasti kaip konkretų (žemės) plotą, skirtą pramonės ar bendriems pramonės ir verslo tikslams, kuriame yra reikiama infrastruktūra. Terminas „infrastruktūra“ aiškinamas plačiai ir gali apimti kelius, elektros ir kitus inžinerinius tinklus, kurie įrengti palengvinti įmonių augimą. Yra įprasta, kad pramoninių objektų statybos projektai yra skirti kelioms teritoriniu atžvilgiu arti esančioms įmonėms naudotis. Šioms įmonėms gali būti įrengta infrastruktūra, kuria jos bendrai naudotųsi pramonės ar verslo tikslais.“ (<https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/PAV/PAV%20aiskinimo%20vadovas.pdf>)

kitokio verslo tikslais suformuotoje teritorijoje, kuri skirta bendram naudojimuisi įmonėms, sudarančioms eksploatacinį ar funkcinį vienetą, kai objekto ir jo priklausinių užimamas 1 ha ar didesnis plotas.

Laukiami rezultatai. Užtikrinta atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#) ir aiškesnės PAV įstatymo nuostatos. Sumažinama administracinė našta bioduojų kaip atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui.

2 priedo 12 punkto pakeitimas

Siūlomi pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, kad 2 priedo 12.3 papunkčiu perkeliama Direktyvos [2011/92/ES](#) 2 priedo 12 d) papunkčio nuostata²⁰, siūloma jį papildyti, nurodant, kad atrankos reikia ne tik kempingų, bet ir stovyklaviečių įrengimui, taip pat nustatyti, kad ši nuostata taikoma tik nuolatinėms stovyklavietėms ir kempingams.

Laukiami rezultatai. Užtikrinta atitiktis Direktyvai [2011/92/ES](#) ir aiškesnės PAV įstatymo nuostatos.

2 priedo 14 punkto pakeitimas ir papildymas 15 punktu

Siūlomi pakeitimai. Atsakingajai institucijai, planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams ir institucijoms, išduodančioms leidimus, kurios turi įsitikinti, kad iki leidimo išdavimo atliktos poveikio aplinkai vertinimo ar atrankos procedūros, jeigu jos privalomos, neretai kyla klausimų dėl 2 priedo 14 punkto taikymo. Siekiant aiškumo, siūloma 14 punktą padalinti į dvi dalis, atskiriant nuostatą dėl atrankos privalomumo kai keičiama ar plečiama veikla, patenkanti į PAV įstatymo 1 priede esantį sąrašą (siūloma palikti 14 punkte), ir kai keičiama ar plečiama veikla, patenkanti į PAV įstatymo 2 priede esantį sąrašą (siūloma perkelti į naują – 15 punktą). Atitinkamai 14 punkto išnašas, susijusias su keitimu ar plėtimu veiklų, įrašytų į PAV įstatymo 2 priede esantį sąrašą, perkelti į 15 punkto papunkčius. Atsižvelgiant tai, kad pastebimi piktnaudžiavimo atvejai, siekiant išvengti atrankos procedūrų, veiklos plėtros projektai skaidomi į mažesnius nei PAV įstatymo 2 priede nustatyti ribiniai dydžiai, nuo kurių privaloma atlikti atranką, ir plėtra atliekama, pvz., kas metus, atsižvelgiant į kitų ES valstybių pvz., Austrijos, pavyzdį, siūloma nustatyti penkerių metų sumavimo kriterijų, t. y., nustatant veiklos pakeitimo ar išplėtimo dydį, būtų sumuojami per paskutinius penkis kalendorinius metus nuo paskutinio PAV sprendimo ar atrankos išvados priėmimo atlikti veiklos pakeitimai ar išplėtimai.

Laukiami rezultatai. Užtikrintas Direktyvos [2011/92/ES](#) tikslų įgyvendinimas, aiškesnės PAV įstatymo nuostatos, susijusios su prievole atlikti atranką keičiant ar plečiant veiklą.

3 priedo pakeitimas

Siūlomi pakeitimai.

Siūlomi redakciniai pakeitimai, atsižvelgiant į Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“ reikalavimus. Išbraukiamos nuorodos į direktyvų paskelbimo šaltinius.

Laukiami rezultatai. PAV įstatyme pateiktos direktyvų nuorodos atitiks teisės aktų reikalavimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu),

²⁰ 12. TURIZMAS IR LAISVALAIKIS: d) nuolatinės stovyklavietės ir kempingai;

galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymą, bus išspręstos šio aiškinamojo rašto 1 punkte nurodytos problemos. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus įstatymą tikėtinas teigiamas poveikis aplinkai:

- užtikrinant visuomenės dalyvavimą aplinkosauginių sprendimų priėmimo;
- užtikrinant Direktyvoje [2011/92/ES](#) nustatytą tikslų laikymąsi;
- nustatant kompensacines neigiamo reikšmingo poveikio aplinkai priemones;
- užkertant kelią veiklų skaidymui, siekiant išvengti atrankos ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų arba suminio poveikio vertinimo.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai neturės.

Numatomas teigiamas poveikis verslo sąlygoms:

- nustatant aiškesnį reglamentavimą ir patogesnę PAV įstatymo struktūrą;
- patikslinant nuostatas dėl pakartotinių atrankos ar poveikio aplinkai vertinimo atlikimo prievolės ir aiškiau nustatant, kokias atvejis procedūros nekartojamos;
- patikslinant veiklos rūšių pavadinimus ir tuo išvengiant perteklinių reikalavimų netinkamai taikant nuostatas;
- patikslinant nuostatas dėl prievolės atlikti atranką ar poveikio aplinkai vertinimą atsinaujinančių išteklių energetikos objektams, tokiu būdu išvengiant bereikalingų tarpinių procedūrų vėjo elektrinių atveju ir įrašant aiškius reikalavimus dėl neprivalomo atrankos ar poveikio aplinkai saulės šviesos energijos elektrinėms, išskyrus tuos atvejus, kai jos galėtų daryti reikšmingą neigiamą poveikį „Natura 2000“ teritorijoms;
- užtikrinama valstybės institucijų parama planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui, siekiant gauti informaciją iš užsienio valstybių tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo metu;
- nustatytas baigtinis atvejų sąrašas, kai saugomų teritorijų institucijos gali būti kviečiamos dalyvauti poveikio aplinkai vertinime subjekto teisėmis.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas ne tik neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams, bet ir paspartintų šių dokumentų įgyvendinimą.

9. Įstatymo projekto inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekte sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte pateikta nauja sąvoka „planuojamos ūkinės veiklos artima aplinka“ ir keičiamos ar tikslinamos kitos sąvokos suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių

apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo projektui įgyvendinti turės būti parengti ir iki įstatymo pakeitimo įsigaliojimo aplinkos ministro priimti šių teisės aktų pakeitimo projektai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. D1-845 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektu priėmus siūlomą pakeitimą, jam įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“, yra „ekonomikos planavimas“, „aplinkos apsauga“, „poveikis aplinkai“, „ūkinė veikla“, „aplinkos politika“, „ūkio augimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.